

Projekt EMERGENCY EuroRegion

Datum: 2.12.2020

Predmet: Izjava za javnost projektnog partnerstva EMERGENCY EuroRegion povodom završetka projekta

U srijedu, 02. prosinca 2020. godine, u sklopu prekograničnog projekta EMERGENCY EuroRegion, sufinanciranog iz Programa suradnje Interreg V-A Slovenija-Hrvatska 2014.-2020., održana je završna konferencija projekta čije je provedbeno razdoblje bilo obuhvaćeno od 1.9.2018. - 31.12.2020. Aktivnosti projekta bile su usmjerene na sveobuhvatan pristup u poboljšanju hitne medicinske službe u prekograničnom području Obalno-kraške regije i Istarske županije. Uz Opću bolnicu Izola koja je imala ulogu vodećeg partnera, aktivno su sudjelovali i Nastavni zavod za hitnu medicinu Istarske županije, Opća bolnica Pula te služba hitne pomoći slovenske Istre Doma zdravlja Izola.

Pozadina projekta EMERGENCY EuroRegion

U prekograničnom području Obalno-kraške regije i Istarske županije, živi cca. 320.000 stanovnika. U mjesecima između svibnja i listopada gustoća ljudi povećava se i do dva puta, što se posljedično odražava i na veću gustoću samoga prometa. Stoga je ovo prekogranično područje izuzetno dinamično i kao takvo predstavlja izazov pružateljima hitnih medicinskih usluga (HMS) kako pružiti kvalitetnu i brzu uslugu svim stanovnicima te posjetiteljima ovog područja.

Projektni su partneri, na čelu sa dr. med. Antić Gordane, specijalistom u području hitne medicine, pripremili te provodili pilot projekt Protokola o prekograničnom prijevozu životno ugroženih pacijenata u partnerskoj mreži koji do sada nije postojao.

Predmetni Protokol definira tri stanja opasna po život, odnosno srčani udar tipa STEMI, moždani udar i politrauma. Potencijalnim pacijentima sjeverozapadnog dijela Istarske županije, u vremenskom i teritorijalnom kontekstu, najbliža je slovenska zdravstvena ustanova koja je smještena uz samu granicu. Ovim protokolom omogućili smo potencijalnim pacijentima iz Hrvatske Istre potpuno isti način liječenja kakav je na snazi u OB svim potencijalnim pacijentima - stanovnicima ili posjetitelji obalno-kraške regije. U slučaju životno ugroženog pacijenta smještenog u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske Istre, liječnik hitne medicine pomoći (Nastavnog zavoda za hitnu medicinu Istarske županije) u skladu s profesionalnim kriterijima definiranim u samom Protokolu, odlučuje treba li pacijentu optimalno hitno liječenje u najbližoj bolnici (poput onoga kojeg bi bilo omogućeno u Općoj bolnici Izola). Vrijedno je spomenuti i činjenicu da je projektni partner, odnosno Nastavni zavod za hitnu medicinu Istarske županije, putem projekta uspješno proveo i postupak kupnje novog vozila hitne pomoći u iznosu od 130.000 eura, što doprinosi im samoj provedbi predmetnog Protokola.

Krajem srpnja 2019. godine hrvatski tim hitne medicinske pomoći Istarske županije (NZHMIŽ) prevezao je u Opću bolnicu Izola prva dva životno ugrožena pacijenta sa srčanim udarom, tipa STEMI. Medicinski tim Opće bolnice Izola, pod vodstvom specijalista kardiologa, uspješno je obavio hitnu perkutanu koronarnu intervenciju kod oba pacijenta. Radilo se o turistu, državljanu Republike Slovenije i državljanu Bosne i Hercegovine s prebivalištem u Istarskoj županiji. U sklopu pilot aktivnosti, u OB Izola prevezeno je 15 pacijenata koji su potom liječeni predviđenim protokolom (zbog pandemije covid-19, manje od planiranog). Došlo je i do procjene djelovanja zajedničkog prekograničnog protokola, kojim se između ostalog ustanovilo da je prosječno vrijeme od telefonskog poziva pacijenta u hrvatskoj Istri do dolaska u OB Izola iznosilo 70 minuta, odnosno cca. 120 minuta za dolazak pacijenta u KBC Rijeka te 110 minuta do hospitalizacije pacijenta u OB Pula.

Objedinjavanje kvalifikacija zdravstvenih radnika u službi hitne medicinske pomoći

Provedba prekogranične hitne medicinske službe (HMS) zahtijeva jedinstvenu te unificiranu obuku zdravstvenih djelatnika koji su uključeni u ključne vještine za rano djelovanje u slučaju životne opasnosti kod unesrećenej osobe. Zbog svoje primjenjivosti u raznim zdravstvenim sustavima, ove su vještine / znanja uključene u formirane tečajeve, koji pružaju i ovjeravaju velika strukovna udruženja u području

rane zdravstvene opasnosti (npr. Europsko vijeće za oživljavanje (ERC)), Američko udruženje kirurga ili hitnih liječnika), WINFOCUS (Svjetska interaktivna mreža usredotočena na kritični ultrazvuk).

Predmetni tečajevi vode ka jedinstvenom pristupu između educiranih zdravstvenih djelatnika, što podrazumijeva jednak pristup i tretman u smislu razumijevanja potrebnih postupaka na terenu, odnosno prije, za vrijeme i tijekom preseljenja pacijenta na daljnje liječenje.

Sve četiri partnerske institucije u okviru EMERGENCY EuroRegion projekta osigurale su cca. 500 zaposlenika koji su sudjelovati na barem jednom osposobljavanju, više od 400 zaposlenika koji će sudjelovati u barem jednom tečaju s međunarodnom certifikacijom, dokle su neki zdravstveni radnici pohađali 4 različita certificirana tečaja.

U području ranog liječenja teško oboljelih, odraslih ili djece, zaposlenici su stekli potrebno znanje na sljedećim tečajevima Europskog vijeća za oživljavanje:

- Tečaj naprednih mjera održavanja života (eng. kratica ALS - Advanced Life Support),
- Tečaj naprednih mjera održavanja života djece i novorođenčadi (eng. kratica EPALS - European Paediatric Advanced Life Support - EPALS) & Tečaj neposrednog održavanja života djece i novorođenčadi (ang. kratica APLS).

U području ranog liječenja teško ozlijeđenih, zaposlenicima je bilo omogućeno sudjelovanje na sljedećim tečajevima Europskog vijeća za oživljavanje, Američkog udruženja kirurga, Američkog udruženja hitnih liječnika:

- Europski trauma tečaj – timski pristup (eng. kratica ETC),
- Tečaj naprednog održavanja života kod unesrećene osobe sa prijelomima (eng. Advanced Trauma Life Support - ATLS), osnovni i napredni
- Tečaj dodatnih postupaka zdravstvene njege pri pružanju pomoći unesrećene osobe (eng. kratica ATCN)
- Tijek postupaka u njezi unesrećenih osoba u predbolničkoj hospitalizaciji (ITLS - International Trauma Life Support) - osnovni i napredni.

U području učenja dijagnoze rane orijentacije uz pomoć ultrazvučnog pregleda, liječnici su u nekoliko termina pohađali certificirane tečajeve hitnog ultrazvučnog (UZ) pregleda putem WINFOCUS udruženja (Svjetska interaktivna mreža usmjerena na kritični ultrazvuk).

Projekt EMERGENCY EuroRegion i osposobljavanje u pružanju hitnu medicinske pomoći kod pacijenata koji su pretrpjeli srčani udar.

Liječnik, specijalist kardiolog iz partnerske ustanove Opće bolnice Pula, redovito je vršio svoju edukaciju u angiografskom odjelu OB Izola, s ciljem stjecanja potrebnih znanja i vještina za medicinsko liječenje pacijenata s dijagnozom infarkta miokarda s elevacijom ST segmenta (STEMI). Osposobljavanje je vodio liječnik specijalist internist, interventni kardiolog SB Izola, koji je svoja znanja, vještine i iskustvo iz perkutane koronarne intervencije prenio na člana prekogranične skupine, liječnika iz Opće bolnice Pula koji su izveli ukupno 34 zahvata. Osposobljavanje je provedeno na slovenskom i hrvatskom jeziku.

Helidrom Opće bolnice Izola - uloga u prekograničnom području

OB Izola je do studenog 2019. godine koristila nenamjensku površinu za prijevoz pacijenata helikopterom, bez osvjetljenja, do koje je bilo potrebno pacijenta prevesti vozilom hitne pomoći. Opća bolnica Izola prije mnogo je godina pripremila svu potrebnu dokumentaciju za početak izgradnje heliodroma. Prekogranični projekt EMERGENCY EuroRegion osim što je osigurao financijska sredstva u iznosu od 150.000 EUR, potaknuo je i početak izgradnje "dugo očekivanog heliodroma", izjavila je voditeljica projekta dr. Katja Štrancar Fatur.

Helidrom, izgrađen i opremljen prema najmodernijim standardima, omogućuje 24-satno slijetanje helikoptera s pacijentima koji se nalaze u životnoj opasnosti u prekograničnom području. Tijek planiranja, izgradnje i sva tehničke osobine heliodroma Opće bolnice Izola na završnoj je konferenciji, predstavio je prim. Jani Denič, dr. sc. med., spec. iz Opće bolnice Izola.

U sklopu pripreme pacijenta te poduzimajući sve odgovarajuće predradnje koje su se odnosile na helikopterski prijevoz pacijenata, projektno partnerstvo EMERGENCY EuroRegion projekta organiziralo je nekolicinu predavanja na kojem je prisustvovalo 98 djelatnika iz Opće bolnice Izola, tri iz OB Pula te od strane drugih regionalnih i lokalnih zdravstvenih ustanova.

O završnoj konferenciji.

Na završnoj web konferenciji, slušatelje je pozdravio domaćin, direktor OB Izola, mag. Radivoj Nardin, nakon čega su uslijedili pozdravni govori

- Sandra Ćakić Kuhar, zamjenica župana Istrske županije
- Prim. Željko Plazonić, državni tajnik pri Ministarstvu zdravstva Republike Hrvatske
- Doc. dr. sc. Irena Hršić, dr.med., ravnateljica Opće bolnice Pula
- Zvonko Černač, Slovenski ministar za razvoj i kohezijsku politiku EU.

Pripremila: Dr. Katja Štrancar Fatur (voditelj projekta)